

Data Security: Protocols

Digital Signature

A digitális aláírás protokollok feladatai:

1. az aláírás generálása (az X üzenetet küldő A fél végzi):
 $A \rightarrow B: X, D_A(X)$
2. az aláírás ellenőrzése (B címzett által)
 $B: X = E_A(D_A(X)) ?$
3. hitelességgel kapcsolatos vitás kérdések harmadik személy előtti (pl. bíróság által) tisztázása:
 - pl. aláíró fél próbál tagadni (pl. kedvezőtlenülé vált időközben a tartalom)
 - a címzett fél módosította az aláírt üzenetet

Data Security: Protocols

Digital Signature

A digitális aláírás és a valódi kézjegy közös tulajdonságai:

1. Az aláírás *hiteles*: amikor B ellenőrzi az aláírást A publikus kulcsával, meggyőződik, hogy azt csak A küldhette
2. Az aláírás *nem hamisítható*: csak A ismeri a saját titkos kulcsát
3. Az aláírás *nem újrahazználható* (nem átemelhető másik dokumentumhoz): az aláírás a dokumentum függvénye is
4. Az *aláírt dokumentum nem módosítható*: ha módosítják a dokumentumot, az eredeti aláírás nem illeszkedik, s ez detektálható
5. Az aláírás *letagadhatatlan*: B vagy egy harmadik fél A közreműködése nélkül ellenőrizni képes az aláírást

Data Security: Protocols

Digital Signature

1 blokk méretű üzenetek:

Formátumozott rövid üzenet: $D_A(X)$

Nem formátumozott rövid üzenet: $X, D_A(X)$

> 1 blokk méretű üzenetek:

$[X, D_A(H(X))]$,

H: kriptográfiai hash függvény

- egyirányúság
- ütközésmentesség

Egyirányú (OWHF): egy y hash érték (lenyomat) ismeretében nehéz feladat olyan X' üzenetet (ősképet) kiszámítani, amelyre $h=H(X')$

Ütközésmentes (CRHF): nehéz feladat olyan X, X' ($X \neq X'$) üzenetpárt megadni, amelyeknek azonos a lenyomata, azaz amelyekre $H(X)=H(X') \rightarrow D_A(H(X))=D_A(H(X'))$

Data Security: Protocols

Digital Signature

Születésnapi paradoxon alapú támadás:

n bites hash lenyomat. Támadó előállít $2^{n/2}$ ártatlan és ugyanennyi csalásra felhasználható dokumentumot.

Születésnapi paradoxon: nagy a valószínűsége annak, hogy a két halmazban lesz legalább egy pár azonos hash értékkel

Támadó a pár ártatlan tagjára kér aláírást, s ezzel már lesz aláírása a csaló párjára is.

Védekezés: aláírás előtt az aláíró eszköz az aláírandó dokumentumhoz illeszt egy véletlenül sorsolt bináris sorozatot. A támadó predikálni nem képes a véletlenülített dokumentumot, így a fenti támadást sikerrel nem tudja elvégezni.
 $[(X,R), DA(H(X,R))]$

Data Security: Protocols

Digital Signature

"A" szeretne "B"-nek elküldeni egy blokk méretű formátumozott X dokumentumot, úgy hogy az aláírva és rejtjelezve. Két megoldáson gondolkozik:

a.) $A \rightarrow B: E_B(D_A(X))$

b.) $A \rightarrow B: D_A(E_B(X))$

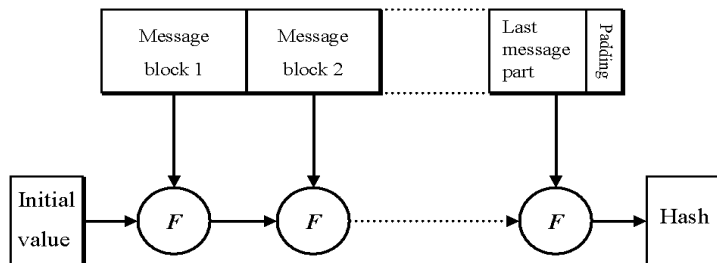
ahol publikus kulcsú technológiát alkalmazunk. Melyik megoldást válassza?

b.) esetén egy támadó lecserélheti A aláírását a sajátjára, így a saját nevében továbbíthatja egy általa nem látott, de sejtett tartalmú X üzenetet.

Data Security: Protocols

Hash functions

Az iterált kriptográfiai hash függvény

$X=[X_1, X_2, \dots, X_r]$, azaz X_i üzenetblokkok r hosszúságú sorozata.

$F: \{0,1\}^{2^n} \rightarrow \{0,1\}^n$ iterációs (kompressziós) függvény

$H_i = F(H_{i-1}, X_i)$, $i=1,2,\dots,r$, $H_0 = \text{inic}$.

$h=H_r$: lenyomat, hash érték

H_0 : publikus inicializáló érték

Data Security: Protocols

Hash functions

Tulajdonságai:

egyirányú hash függvény (1. őskép-ellenálló, OWHF)
adott $h \rightarrow X$ nehéz feladat

2. őskép-ellenálló:
adott $h (=Hash(.,X)) \rightarrow X' \neq X, h=Hash(.,X')$ nehéz feladat

ütközés-ellenálló (CRHF):
 $X' \neq X, Hash(.,X') = Hash(.,X)$ nehéz feladat

pszeudo- vagy free-start:
a támadó, pl. egy ütközés előállításához, szabadon választhatja meg az iteráció H_0 kezdőértéket.

Data Security: Protocols

Hash functions

Damgard-Merkle padding (ütközésmentesség kiterjesztése)

Tegyük fel hogy van egy F kompressziós függvényünk ütközés-ellenálló tulajdonsággal.
Ha az $X=[X_1, X_2, \dots, X_{r-1}]$ üzenetet kiegészítjük egy X_r blokkal, amely tartalmazza az X üzenet bithosszát (nulla bitekkel kiegészítve egész blokkhosszra), az F kompressziós függvényre épülő iterációs hash függvény CRHF lesz.

Bizonyítás: Indirekt:

1. eset:

$X=[X_1, X_2, \dots, X_r], X'=[X'_1, X'_2, \dots, X'_r]$ pára azonos output:
iteráció outputtól visszafelé görgetése a visszafelé legelső eltérő üzenetblokkig,
ellentmondásra jutunk az iterációs fv. feltételezett ütközés ellenálló tulajdonságával.

2. eset:

$X=[X_1, X_2, \dots, X_{r1}], X'=[X'_1, X'_2, \dots, X'_{r2}], r1 \neq r2$ pára azonos output:
az utolsó blokkok különböznek, s már itt ellentmondásra jutunk az iterációs fv. feltételezett ütközés ellenálló tulajdonságával.

Data Security: Protocols

Hash functions

Igazoljunk hash függvény tulajdonságokat:

- a.) az egyszerű modulo-32 ellenőrzőösszeg (32 bites szavak 32 bites összege) nem egyirányú,
- b.) az $f(x)=x^2-1 \pmod p$ (p prím) leképezés nem OWHF,
- c.) az $f(x)=x^2 \pmod{pq}$ (p és q "nagy", titkos prímek) leképezés OWHF, de nem CRHF.
- d.) az $f(x,k)=E_k(x)$ (E a DES kódolás) leképezés
 - d1.) (x,k) párban nem OWHF,
 - d2.) nem OWHF x -ben, ha k ismert,
 - d3.) OWHF k -ban, ha akár x és $f(x,k)$ is ismert, illetve választott

b.) modulo p szerinti gyökvonás ismert, "könnyű" feladat

c.) $(+x)^2 = (-x)^2 \pmod p$

Data Security: Protocols

Hash functions

Legyen

$h(x) = 1 \parallel x$, ha x bitmérete n

$h(x) = 0 \parallel g(x)$, egyébként

ahol $g(x): \{0,1\}^{\infty} \rightarrow \{0,1\}^n$ CRHF tulajdonságú.

Mutassuk meg, hogy CRHF tulajdonság nem implikálja az OWHF tulajdonságot!

$h(x)$ CRHF:

- ha az input mérete nem n , akkor 0 bittel kezdődő lenyomatunk van, ellenkező esetben 1 bittel kezdődő,
- nem lehet az input pár mindkét tagjának mérete n , ami a $h(x)$ alakjából triviális,
- nem lehet az sem, hogy az input pár mindkét tagjának mérete n -től különböző, mivel $g(x)$ ütközés-ellenálló.

$h(x)$ nem OWHF: az 1 bittel kezdődő lenyomatok mindegyikéhez triviálisan ismert az ősképe (azaz az 1 bitet követő bitsorozat).

Data Security: Protocols

Hash functions

Biztonságos-e egy $f : \{0,1\}^{3n} \rightarrow \{0,1\}^n$ iterációs (kompressziós) függvényre épülő hash függvény, ahol:

$$f(x, y, z) = (x \cdot y) \cdot z \cdot (x + y), |x| = |y| = |z|$$

ahol $(x \text{ op } y)$ bitenként értelmezett OR, AND vagy XOR, továbbá MD megerősítést is alkalmazunk.

Nem, mivel $f(x, y, z) = f(y, x, z)$.

Mutassuk meg, hogy az iterációs függvény nem CRHF tulajdonságú akkor a hash függvény sem lehet az.

Létezik M, M' pár $\rightarrow h(H0 ; M) = h(H0 ; M') \rightarrow$

Hash($H0 ; [M, m]$) = Hash($H0 ; [M', m]$) tetszőleges m üzenet esetén.

Data Security: Protocols

Hash functions

Egy H iterációs hash függvényt támadunk.

- Nehéz feladat-e $H(m, H0) = H(m^*, H0^*)$, $m \neq m^*$ pszeudo ütközést előállítani?
- Mi a válasz, ha DM paddinget is alkalmaz a támadott tömörítő eljárás?

a.) Nem nehéz.

$$H(H0, [m1, m2]) = f(m2, f(H0, m1)) = H(H0^*, m2), \text{ ahol } H0^* = f(H0, m1)$$

b.) A támadás nem működik MD padding mellett, mivel

$$H(H0, [m1, m2, \text{hossz}_1]) \neq H(H0^*, [m2, \text{hossz}_2]).$$

Data Security: Protocols

Hash functions

Tekintsünk egy ideális H hash függvényt, amely n bit méretű hash értéket ad, s tekinthetjük véletlenszerűnek a leképezést. Mutassuk meg, hogy az ütközéshez szükséges számítások várható értékére jó közelítés $2^{n/2}$.

m_1, m_2, \dots, m_t inputok

$X_{ij} = 0$, ha $H(m_i) \neq H(m_j)$, egyébként 1

$P\{X_{ij} = 1\} = 2^{-n} \rightarrow E[X_{ij}] = 2^{-n}$

$E[X] = \sum_i \sum_{j > i} E[X_{ij}] = (t^2/2) 2^{-n}$

$E[X] = 1 \rightarrow t = 2^{n/2}$

Data Security: Protocols

Hash functions

n bites hash lenyomatot képező r -iterációs iteratív hash függvényből $n' = 2n$ bites lenyomatot képzőt szeretnénk előállítani olyan módon, hogy a két utolsó iteráció eredményét konkatenáljuk azaz $H_{r-1} || H_r$ lenyomatot használunk, H_r helyett. Megfelelő-e ez a fajta konstrukció ötlet?

Nem.

A kapott hash függvény ellen $2^{n/2}$ -nél kisebb számításigényű születésnap ütközéses támadás "végrehajtható":

Elegendő csak magára az n bites H_{r-1} -re végrehajtani ezt a támadást, hiszen, ha $m = [M_1, M_2, \dots, M_{r-1}]$, $m' = [M'_1, M'_2, \dots, M'_{r-1}]$ üzenetpárra ütközés áll elő H_{r-1} -re, akkor egy fixen tartott H_r -rel meghosszabbítva m és m' üzeneteket, előáll az ütközés H_r -re, s így $H_{r-1} || H_r$ -re is. A nevezett támadás $2^{n/2}$ számításigényű maradt, tehát a dimenziónövekedés nem hatékony.

Data Security: Protocols

Party authentication

Tegyük fel, hogy egy A űrjármű leszálláshoz készülődik egy távoli bolygó B űrállomásán, s ehhez először azonosítania kell magát. A feltételek a következők:

1. B ismeri A jelszavát, ezen kívül más közös titkuk nincs.
2. A mod2 összeadásnál bonyolultabb műveletet nem tud végezni.
3. A lesugárzott jeleket egy, az űrállomás környéki C támadó is lehallgathatja, mivel nem lehet jól koncentrálni a sugárzást. Ugyanakkor a bolygón levő űrállomás képes úgy jeleket továbbítani, hogy azok a bolygó felszínén nem vehetők. Javasoljon egy kétlépéses protokollt az azonosításra!

Legyen pw a jelszó. B választ egy jelszó bitméretű r véletlen számot:

- (1) $B \rightarrow A : r$
- (2) $A \rightarrow B : pw+r \pmod{2}$

Data Security: Protocols

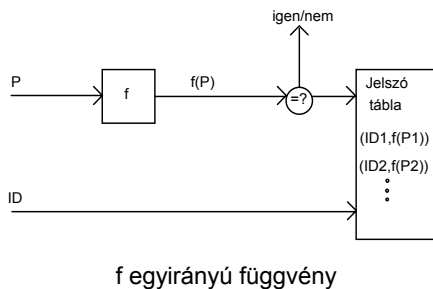
Party authentication

Username:

Password:

A jelszavas rendszerek szokásos problémái:

- 1.) a nem megfelelő **jelszóválasztás**,
- 2.) a jelszó nyílt alakban történő **továbbítása** rendszerbe jutásától (pl. terminál klaviatúra) az ellenőrzés pontjáig (pl. gazdagép),
- 3.) a jelszavak nem eléggé védett **tárolása** felhasználó oldalán, ellenőrzés oldalán (jelszófile)

Data Security: Protocols

Party authentication

Kihívás és válaszvárás (challenge and response)

1. A→B: r_1
2. B→A: $y_1=f(P_2,r_1)$
3. A: $y_1=f(P_2,r_1)$?
4. B→A: r_2
5. A→B: $y_2=f(P_1,r_2)$
6. B: $y_2=f(P_1,r_2)$?

- mindkét legális fél birtokában van partnere jelszavának (P_1,P_2)
- jelszavak nem kerülnek nyíltan átvitelre:
 - 'kihívás és válaszvárás' módszere (challenge and response)
 - véletlen elemek szerepe
- kommunikáló páronként kell egy-egy jelszó-párt egyeztetni
- a szótár alapú támadás veszélye nem csökkent

Data Security: Protocols

Party authentication

Attól tartunk, hogy egy aktív támadó képes az átküldött jelszót elfogni, s kicsit később saját céljaira felhasználni. Ez ellen még az egyszer használatos jelszó sem véd. Szeretnénk tehát, hogy az átküldött azonosító ne legyen felhasználható a támadó által még ez esetben sem. Nem támaszkodhatunk rejtjelező kódolóra, vagy véletlen forrásra. Hash függvényünk azonban van. Mit tehet két, egyébként egymásban megbízó fél?

- Egy PW jelszót a rendszeren kívül kicserél a két fél (ha azonosítási irányt is meg kívánunk különböztetni, akkor két különböző jelszót használunk). Azonosításkor átküldjük a $[T;Hash(T;PW)]$ üzenetet, ahol T jelöli az időt.
- A másik fél ellenőrizheti az időbeli frissességet, majd ezután ő is előállítja $Hash(T;PW)$ elemet.
- A támadó nem képes sem a PW megismerésére, sem replay, sem pedig pre-play támadásra.
- Hátránya, hogy megkívánja, hogy a szerver oldalon nyíltan rendelkezésre álljon a jelszó.

Data Security: Protocols

Party authentication

Egyszer használatos jelszó

Ini1.	A:	r generálása
Ini2.	A→B:	$ID_A, n, y=f^n(r)$
1.	A→B:	$P1=f^{n-1}(r)$
1.1	B:	$y=f(P1) ?$
2.	A→B:	$P2=f^{n-2}(r)$
2.1	B:	$y=f^2(P2) ?$
...		
i.	A→B:	$Pi=f^{n-i}(r)$
i.1	B:	$y=f^i(P2) ?$

Biztos lehet B abban, hogy A-val áll szemben? (hitelesítés)

Data Security: Protocols

Party authentication

Partnerhitelesítés nyilvános kulcsú rejtjelező függvények felhasználásával:

'kihívás és válaszvárás' típusú partnerazonosítási protokoll

B azonosítja magát A felé

1.	B→A:	R
2.	A→B:	$y=D_A(R)$
3.	B:	$R=E_A(y) ?$

A protokoll biztonságosnak tűnik, de nem az:

Egy C támadó dekódoltat egy lehallgatott $y=E_A(x)=x^e \bmod n$ rejtjelezett blokkot!

Védekezés: A ellenőrzi a 2.lépés eredményét, mielőtt továbbítaná B felé.

Data Security: Protocols

Party authentication

Finomított támadás (vak aláírás):

1. C választ egy R véletlen természetes számot, ahol $r < n$ és $(r, n) = 1$
2. C a következő előkészítő számításokat végzi el:

$$\begin{aligned}v &= r^e \pmod n \\w &= vy \pmod n \quad (y = E_A(x) = x^e \pmod n) \\t &= r^{-1} \pmod n \quad (r = v^d \pmod n)\end{aligned}$$

3. C megszemélyesíti B-t:

- 1'. C(B) \rightarrow A: w
- 2'. A \rightarrow C(B): $u = D_A(w) = w^d \pmod n$
- 3'. C(B): $tu = r^{-1}w^d = r^{-1}v^d y^d = v^{-d}v^d y^d = y^d = x \pmod n$,

ahol $r = v^d \pmod n$

Data Security: Protocols

Party authentication

Javított protokoll:

1.	B \rightarrow A:	$R2$
2.	A \rightarrow B:	$D_A(R1)$
3.	A \rightarrow B:	$z = D_A(R1 \oplus R2)$
4.	B:	$R1 \oplus R2 = E_A(z) ?$

- C már nem képes megszemélyesíteni A-t.
- Ha A is azonosítani kívánja B-t, akkor ugyanezen protokollt lejátszzák fordított szereposztással.
- Elkerülhető a fenti támadás olyan módon is, hogy **rejtjelezésre és azonosításra más kulcskészletet használunk!**

Data Security: Protocols

Party authentication

Fiat-Shamir protokoll:

Kulcskiosztó központ (B):

p,q prímek véletlen választása

n=pq modulus

"A" ügyfél rendszerbe lépése (kulcsokat kap a központban):

u titkos kulcs (véletlen szám)

v=u² (mod n) nyilvános kulcs

A protokoll alapeleme a következő négy lépés:

1. A→B: $z=R^2 \pmod n$ (0<R<n véletlen szám)
2. B→A: b (b véletlen bit)
3. A→B: R, ha b=0
w=R·u (mod n), ha b=1
4. B: $z=R^2 \pmod n$?, ha b=0
w²=z·v (mod n) ?, ha b=1

Data Security: Protocols

Party authentication

Hogyan próbálhatja egy C támadó megszemélyesíteni A felet?

1.) C végrehajtja az 1. lépést, megfigyeli a 2. lépésbeli b bitet.

b=0 : C sikeres

b=1 : C nehéz feladatot kap: gyököt vonjon z·v szorzatból modulo n

→ támadás sikervalószínűsége=1/2

1. A→B: $z=R^2 \pmod n$ (0<R<n véletlen szám)
2. B→A: b (b véletlen bit)
3. A→B: R, ha b=0
w=R·u (mod n), ha b=1
4. B: $z=R^2 \pmod n$?, ha b=0
w²=z·v (mod n) ?, ha b=1

Data Security: Protocols

Party authentication

2.) C megpróbálja előrejelezni a 2. lépésben átküldésre kerülő b bitet.

C sejtése $b=0$:

1. C→B: $z=R^2 \pmod n$
3. C→B: $w=R \pmod n$

C sejtése $b=1$:

1. C→B: $z=R^2 \cdot v^{-1} \pmod n$
3. C→B: $w=R \pmod n$ (zv négyzetgyöke mod n)

b véletlen → támadás sikervalószínűsége=1/2

1. A→B:	$z=R^2 \pmod n$	($0 < R < n$ véletlen szám)
2. B→A:	b	(b véletlen bit)
3. A→B:	R	,ha $b=0$
	$w=R \cdot u \pmod n$	,ha $b=1$
4. B:	$z=R^2 \pmod n$?	,ha $b=0$
	$w^2=z \cdot v \pmod n$?	,ha $b=1$

Data Security: Protocols

Party authentication

Támadás sikervalószínűségének csökkentése:

t -szer megismételjük a protokoll alapelemet
támadás sikervalószínűsége= 2^{-t}

A módszer további finomítása:

k db kulcs pár: $(v_1, v_2, \dots, v_k; u_1, u_2, \dots, u_k)$ $v_i = u_i^2 \pmod n$.

2. B→A: b_1, b_2, \dots, b_k
3. A→B: $w = R \cdot u_1^{b_1} u_2^{b_2} \dots u_k^{b_k} \pmod n$
4. B: $w^2 = z \cdot v_1^{b_1} v_2^{b_2} \dots v_k^{b_k} \pmod n$

támadás sikervalószínűsége= 2^{-tk}

Data Security: Protocols

Party authentication

Alkalmazás: intelligens kártyás azonosító rendszer

A: kártya és a tulajdonosa , B: azonosító terminál

Biztonsági cél: *hiteles terminálok biztonságosan azonosíthassák a kártyát (tulajdonosát), de csalási célú terminálok semmilyen használható titokhoz ne jussanak.* (terminálok üzemeltetője és a kártya kiállítója nem ugyanaz: pl. kártya egy pénzhelyettesítő POS (Point Of Sale) terminál felé)

$v=f(I,c)$,

f : kriptográfiai hash függvény:

v méret-szűkítése

különböző felhasználóknak különböző v nyilvános kulcs

I : ügyfél nyilvános azonosító([név,számlaszám,kártyaszám]),

c : (kicsi) nyilvános érték (választása: v kvadr. maradék legyen)

u : titkos kulcs a kártyán ki nem olvasható módon kerül elhelyezésre

A kártya lehetővé teszi a nyilvános adatelemek (I,c) ellenőrzését (olvasását)

Data Security: Protocols

Party authentication

Miért nem közvetlenül aknázzuk ki a mod n, $n=pq$ gyökvonás nehézségét?

1. $B \rightarrow A:$ $R^2 \pmod{n}$

2. $A \rightarrow B:$ $R \pmod{n}$

(Tf., hogy "A" ismeri p és q primeket is.)

A félnek gyököt kellene vonnia, s ennek a számításigénye jóval meghaladja a Fiat-Shamir protokoll számításigényét, amely ügyesen kikerüli a gyökvonás feladatát.

Data Security: Protocols

Access control

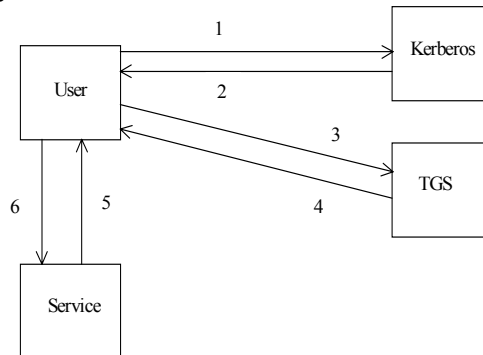
KERBEROS:

Erőforrások (nyomtató, fájl szerver, távoli alkalmazásfuttatás, általában távoli szolgáltatások) biztonságos hozzáférés-megoldása

Kerberos domain blokkvázlata

A rendszer elemei:

- felhasználók,
- Kerberos szerver,
- jegyszolgáltató szerverek (TGS, Ticket Granting Server),
- szolgáltatást futtató szerverek.

Data Security: Protocols

Access control

1. $U \rightarrow \text{Kerb}$: u_id, s_id
2. $\text{Kerb} \rightarrow U$: $E_{K_{u,kerb}}[K_{u,tgs}, E_{K_{tgs,kerb}}[T_{u,tgs}]]$
3. $U \rightarrow \text{TGS}$: $E_{K_{tgs,kerb}}[T_{u,tgs}], E_{K_{u,tgs}}[A_u]$
4. $\text{TGS} \rightarrow U$: $E_{K_{u,tgs}}[K_{u,s}, E_{K_{s,tgs}}[T_{u,s}]]$
5. $U \rightarrow S$: $E_{K_{s,tgs}}[T_{u,s}], E_{K_{u,s}}[A'_u]$
6. $S \rightarrow U$: $E_{K_{u,s}}[\text{időpecsét}+1]$ //opcionális

$T_{u,tgs}$ (ticket): $s_id, u_id, \text{ user IP cím, időpecsét, érvényesség, } K_{u,tgs}$

A_u (authenticator): $u_id, \text{ user IP cím, időpecsét}$